

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Leden van de Vaste commissie voor Veiligheid en Justitie

bezoekadres
Kneuterdijk 1
2514 EM Den Haag

correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

t (070) 361 97 23
f (070) 361 97 15
www.rechtspraak.nl

datum 6 juni 2016
contactpersoon
doorkiesnummer
e-mail
onderwerp Gespreksnotitie Rondetafelgesprek over rapport Kinderombudsman
"Verkenning naar de kindvriendelijke advocatuur"

Wij danken de Vaste commissie voor Veiligheid en Justitie voor de uitnodiging voor dit rondetafelgesprek.

Het rapport van de Kinderombudsman bepleit inzet van "kindvriendelijke" advocaten bij echtscheidingen die uit de hand drien te lopen. Wij wijzen erop dat de advocaat slechts één van de spelers is, die een rol kan spelen bij de de-escalatie van (dreigende) vechtscheidingen. Aan het eind van het rapport wordt dit ook onderkend waar staat:

"De oplossing voor het terugdringen van vechtscheidingen moet niet alleen gezocht worden in de advocatuur. Het is een maatschappelijk probleem waarvoor vele partijen de verantwoordelijkheid dragen."

Voor een dergelijke brede, interdisciplinaire, aanpak vragen wij uw aandacht in deze inbreng.

1. Een nieuwe bredere aanpak

Mensen die scheiden maken een proces door, waarbij ze in aanraking komen met verschillende instanties. De rechter is één van die instanties. Voor de scheidende echtelieden is het één proces, maar tussen de instanties staan grote schotten. Aansluiting bij het proces dat de mensen doormaken vraagt om een betere afstemming tussen de ketenpartners.

Als Rechtspraak willen we de aanpak van de problematiek van de vechtscheiding daarom breder trekken. De Rechtspraak vindt de tijd rijp voor een rechter, die actiever afstemt met ketenpartners en anticipeert op dreigende escalatie door partijen naar een geschikte hulpverlener/instantie te verwijzen. Veel problemen die spelen zijn van niet-juridische aard, en hoeven niet bij de rechter opgelost te worden.

Binnen de Rechtspraak is een plan in voorbereiding dat voorstellen zal bevatten voor een intensievere dialoog tussen de rechter en ketenpartners, en een andere rol van de echtscheidingsrechter, naast die van de traditionele knopendoorhakker. Verschillende rechtbanken werken overigens al zo of experimenteren hiermee (zie hierna). Het plan zal eind augustus gereed zijn.

Landelijke uitrol van de plannen heeft alleen kans van slagen als er draagvlak is binnen de eigen beroepsgroep. We zullen daarom actief het gesprek met de collega's aangaan. Ook moet bekeken worden of er wetwijzigingen nodig zijn. Het is de bedoeling dat de nieuwe aanpak ook gaat gelden voor de groep samenwoners met kinderen, voorzover die in het blikveld van de rechter zijn.

de Rechtspraak

Raad voor de
rechtspraak

datum 6 juni 2016
pagina 2 van 2

2. Huidige stand van zaken binnen de Rechtspraak: pilots en professionele standaarden

Escalatie van echtscheidingen en anderszins ontspoorde verhoudingen tussen ouders is een onderwerp dat al langer de aandacht van de Rechtspraak heeft. We realiseren ons dat dit voor de buitenwereld niet altijd kenbaar/zichtbaar is, maar dit wil niet zeggen dat er niets gebeurt.

Bij verschillende rechtbanken lopen pilots, waarbij onder meer geëxperimenteerd wordt met het koppelen van één rechter aan een zaak, die – meer dirigistisch- de regie voert over het verloop van de procedure, . het houden van regiezittingen (voor het maken van werkafspraken en doorverwijzingen naar ketenpartners), het inzetten van gedragsdeskundigen als bijzondere curator, en het nog meer inbedden van mediation tijdens en in procedures. De rechtbank Noord Nederland heeft werkafspraken gemaakt met hulpverleningsinstanties en gemeenten. Al deze inspanningen zijn gericht op het vinden van de best practices, d.w.z. wat werkt wel, wat werkt niet.

Recent zijn zgn. professionele standaarden vastgesteld voor de familie en jeugdrechtspraak. De standaarden brengen de beroepsregels voor familie- en jeugdrechters in kaart, om te kunnen voldoen aan de eisen die de rechtspraak en rechtzoekenden aan hun werk mogen stellen. De gerechten werken (grosso modo) al volgens de standaarden. Belangrijke elementen uit de standaarden zijn:

- één gezin, één rechter
- gecombineerde zitting van kind gerelateerde procedures (bijvoorbeeld ondertoezichtstelling en gezag/omgang)
- strakke regie op de procedure
- het kind centraal

3. Voorstellen Kinderombudsman

De Kinderombudsman presenteert in zijn rapport diverse voorstellen. Een aantal voorstellen is al staande praktijk of heeft de aandacht van de gerechten. Het voorstel om te experimenteren met de inzet van een gezinsadvocaat wordt niet direct omarmd. De advocaat kan in een spagaat terecht komen omdat de belangen deels tegenstrijdig zijn. Andere modellen zijn ook denkbaar, bijvoorbeeld: de twee advocaten gaan vooraf verplicht met elkaar in gesprek om te komen tot een strategie van de-escalatie, waarover ze aan de rechter moeten rapporteren. Het horen van kinderen onder de 12 jaar gebeurt hier en daar al. De wet staat hier niet aan in de weg. Experimenten zouden moeten uitwijzen of het goed zou dit breder toepassing te doen vinden. Het gaat hier vooral om het leveren van maatwerk: het horen biedt het kind de mogelijkheid zijn visie te geven, maar kan door het kind ook als belastend worden ervaren.

Graag lichten wij deze notitie gedurende het rondetafelgesprek nader toe.

Mr. D.J. Klijn,

Rechter rechtbank Noord-Nederland en voorzitter werkgroep vechtscheidingen

Mr. J. Visser,

Teamvoorzitter Familie rechtbank Den Haag en lid LOVF